

finis decernimus sicut a Domino, et genitore nostro, A usque in petra de Gragio, et exinde subtus petra de sanctæ memoriæ domino Columbano, vel Attala concessum, vel traditum fuit ab omni parte per circuitum milliaria quatuor, seu culto, vel inculto, præter tantum medietatem putei, quodque suaserit decessor et genitor noster Agilulfus rex concessit, vel ligna ad incendendum inibi ad sales coquendas. Sed et quod vobis a Russone pro donatione, atque cum ditione evenit ea dono nostro in vestro monasterio confirmamus; sed etiam fines illos, quos superius nominavimus, basilicæ beati Petri vel vobis tribuimus habendi B usque in petra de Gragio, et exinde subtus petra de Pedena in costa antequam perveniatur ad digua, et per ipsam eorundem usque in fluvio Trevice. Quapropter dantes in mandatis omnibus ducibus, gastaldis, seu actionariis nostris, ut nullus eorum contra hanc præcepti nostri paginam ire quandoque præsumat. Quatenus pro salute, et stabilitate regni nostri dominum valentis die ac nocte deprecare. Scripsi ego Bonus notarius.

Datum Papiæ in palatio sub die 10 mensis Augusti, anno regni nostri feliciter 7, indictione 10.

ANNO DOMINI DCXV.

SANCTUS ALPHANUS,

BENEVENTANUS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN ALPHANUM.

(Ughelli, Italia Sacra, t. VIII, p. 16.)

Alphanus, Beneventanæ ecclesiæ episcopus, vixit anno Christi 615, ducis Arichis priui Beneventanorum anno 21; quod intelligi potest ex documento ejusdem Alphani renuntiationis jurium ecclesiæ sancti Martini, cujus verba infra exposita exstant apud Chron. Sanctæ Sophiæ.

Indictio et epocha annorum ducatus Arichis oportune in hoc documento cadit in anno 615. Re-

gnare cœpit Arichis primus post Zotonem, salutis anno 591. Porro ecclesia illa sancti Martini ab Alphano immunis facta cessit post annos plurimos in proprietatem cæ.obi sanctæ Sophiæ, unde ipsum Alphani documentum inter alia exscriptum fuit in Sophiana Chronica, quæ Alphani memoriam ad posterum perennavit.

SANCTI ALPHANI

BENEVENTANI EPISCOPI,

CHARTA RENUNTIATIONIS JURIORUM ECCLESIE S. MARTINI.

In nomine Domini nostri Jesu Christi, ejusque C sanctissimæ Genitricis.

Temporibus domini viri gloriosissimi Arichis summi ducis gentis Longobardorum, anno vigesimo quarto gloriosissimi ducatus, qui mense Martio, indictione quarta firmatus.

Nos dominus vir beatissimus hujus sanctissimæ sedis Beneventanæ Alphanus reverendissimus episcopus, ob solutionem ecclesiæ sancti Martini, tibi Trasemundo Schuljachis, qualiter tu nominate Trasimunde ipsam sæpius dictam ecclesiam a novo fundamine, usque ad culmen consecrationis perducere visus es in tuo proprio territorio, loco qui vocatur Monabonionis, qui case videtur in Buente loco, canonica ratione absolvimus eam prædictam eccle-

aiam, ut non presbyter, diaconus, vel subdiaconus habeat potestatem eam dandam in plebutea parte esse voluerunt, aut subtrahendam, per quemlibet titulum, excepto presbytero, quem tu, nominate Trasimunde, vel tui hæredes per tempora, ordinare solveris, ipsa jam facta ecclesia, nobis, vel nostris successoribus in nominatam sanctam sedem nostram pervenit consecrandus, secundum canonicam sanctionem: nam aliam nullam rerum habeat potestatem dandi ea, neque a me Alphano Domini gratia episcopo, neque in posteris meis nunquam habeas aliquando aliquam requisitionem, aut reprehensionem de hac mea absoluteione; sed ex nunc, et usque in perpetuis temporibus, qualiter superius legitur, in ipsa ratione permanere valeat ipsa nominata ecclesia.

Quod monumentum absolutibus tibi Nicolao notario nostro, ut scriberes præcipimus; et ut robur habeat, effigiem sanctæ crucis affiximus. Actum Beneventi in episcopio, mense et indictione nominata feliciter.

Ego Majorachi presbyt. me testem scripsi, a. s. t. u. tibus sacerdotibus nostris, vel cuncto clero.

Ego Aripaldus scribere me jussi et testes acribere.

ANNO DOMINI DCXV.

SANCTUS AILERANUS

SCOTO-HIBERNUS ABBAS.

NOTITIA HISTORICA IN AILERANUM.

(Fabricii Biblioth. med. et inf. ætatis.)

Aileranus aliis verius *Aireranus*, *Ereeranus*, *Scoto-Hibernus* cognomento *Sapiens*, presbyter et scholasticus seu ludimagister scholæ Cluainardensis in Hibernia, sæculo VIII ut videtur (post Columbanum, Ultanum et Adalannanum), scripsit gesta sancti Patricii, et, quæ sola ætatem tulit, *interpretationem mysticam progenitorum Christi*, quæ cum Columbanianis Scriptis edita a Patricio Flemmingo, ord. Min., Lorani 1667, et recusa tom. XII Bibliothecæ Patrum Edit. Lugdun. 1677, pag. 37.

SANCTI AILERANI

SCOTO-HIBERNI ABBATIS

INTERPRETATIO MYSTICA PROGENITORUM CHRISTI.

(Bibliotheca Patrum, tom. XII, p. 39).

Opportunum videtur de nominibus genealogiæ dominicæ juxta mysticos, majorum duntaxat auctoritate perceptos, exponere intellectus; eo utique sensu imprimis posito, ut quomodo in Dominum nostrum

Ante hoc opusculum habetur in Bibliotheca Patrum, tom. XII, p. 39, monitum sequens:

Licet benigne lector, subjectus Ailerani nostri tractatus Columbanianus non sit, et proinde ex scopo præsentis instituti ad hoc collectaneum per se non videatur spectare: tamen quia ita mole exigua est, ut congrue seorsum edi non possit, et ingenio tam fecundo, tam docto, sacræ Scripturæ sensus depromit, ut quibusvis sacrarum litterarum studiosis, et divini maxime verbi præconibus, ejus evulgatio, sicut utilissima, ita et acceptissima futura sit, consultum putavi ne insignis eximii viri monumentum diutius delitescat, illud collectis præsentis fasciculo Columbanianis sermonibus, ad lectoris utilitatem, adjicere.

Circa ipsum porro Aileranum, Aireranum, vel Ereeranum (ita enim varie legitur apud antiquos, tam Latinos quam Hibernicos scriptores; sed posteriori frequentius modo in vetustis Hibernicæ Menologiis scriptum reperitur) observandum duos hujus nominis in Hibernia sanctissimos olim viros, floruisse, quorum unus est *Ereeranus* abbas Tamlaensis in *Lagenia* sancti *Mairuani* famosissimi archidiaconatus, et regule atque ordinis monastici conditoris, successor, ejus festum Compilatio veterum Hibernicæ Menologiorum, nempe sancti *Aneæ* sive *Engussii* episcopi lillii *Obleni beati Mariani* abbatis et D. Caroli Maguir, ponit ad 14 Augusti. Sed cum hic *Ereeranus*, licet sapiens (quo etiam cognomine ipsum inscribit) nihil

præter suam monasticam regulam scripsisse legatur, et abbas fuerit, haberi non debet auctor præsentis opusculi, ab aliquo celeberrimo scriptore, non tamen abbate conscripti. Alter fuit *Aireranus* cognomento *sapiens*, presbyter scholasticus, seu ludimagister celeberrimæ scholæ Cluainardensis, multorum millium discipulorum, sanctitate et litteris illustrium nutritus, cui vere tribuendum videtur opus subscriptum; præter quod, inter alia legitur esse vitam sancti Patricii; nam in Eptome ms. Hibernica de gestis sancti Patricii, quæ incipit: *Populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnam*, irrefragabilis apud nostrates auctoritates, sub linem inter alios vite sancti Patricii scriptores refertur *Aireranus*; ita enim habetur: *Hi sunt sancti seniores et sapientes Hiberniæ, qui signa et virtutes Patricii scripserunt, et collecta nobis tradiderunt, sanctus Columba Cellarum, sanctus Ultanus* (alter ab illo *Fossensi* in Belgio) *sanctus Adomnanus, sanctus Areranus sapiens, sanctus Chieranus*, etc. De eodem quoque Arerano jam memoratus sanctus *Aneas* episcopus qui eximia sanctitatis et doctrinæ laude floruit sub finem octavi sæculi, regnante *Hugone Honorato*, seu *Ordnithæ*, illo *Nielli Nimbozi*, totius Hibernicæ Monarchæ, in suo Martyrologio metrico elegantissimo et fidelissimo, ad 29 Decembris ita meminit: *Aireranus teagnibus*, hoc est, *Aireranus* cognomento *sapiens*; cui consensit Martyrologium Subense in Bavaria, in quo sic